

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1976-1977/2505

อัยการจังหวัดนครราชสีมา และบริษัทธนาคารกสิกรไทย โจทก์ จำกัด โจทก์ โดยนายเกษม ล่ำซำ
กรรมการผู้จัดการ โจทก์ นายประเสริฐ จุลละเกศ จำเลย อัยการจังหวัดนครราชสีมา โจทก์ นายประเสริฐ
จุลละเกศ จำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.อ. มาตรา 353, ป.อ. มาตรา 354, ป.อ. มาตรา 3, กฎหมายลักษณะอาญา มาตรา 319,
ป.วิ.อ. มาตรา 3, ป.วิ.อ. มาตรา 5, ป.วิ.อ. มาตรา 43, ป.วิ.อ. มาตรา 253, พ.ร.บ.พนักงานอัยการ พ.ศ. 2478
มาตรา 11

ย่อ / หลักกฎหมาย

1. การร้องทุกข์นั้น ย่อมมอบอำนาจให้ร้องทุกข์แทนกันได้ (อ้างฎีกาที่ 890/2503) 2. ในคดีอาญา
อัยการไม่มีอำนาจฟ้องขอให้เรียกดอกเบี้ยในจำนวนเงินที่จำเลยยกออกไป เพราะดอกเบี้ยไม่ใช่
ทรัพย์สินหรือราคาของผู้เสียหายสูญหายไป เนื่องจากการกระทำผิดตามที่บัญญัติไว้ใน
ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 43 แต่เนื่องจากผู้เสียหายได้เป็นโจทก์ร่วมกับ
พนักงานอัยการ โดยถือเอาคำฟ้องของพนักงานอัยการเป็นของตนเช่นนี้ถือได้ว่า ผู้เสียหายได้เรียก
ดอกเบี้ยแล้ว แต่เมื่อยังไม่ได้เสียค่าธรรมเนียมเนื่องจากการฟ้องเรียกดอกเบี้ยมารวมทั้ง 3 ศาล
เช่นนี้ ศาลฎีกามีอำนาจสั่งให้เรียกได้ เมื่อเสียค่าธรรมเนียมแล้ว จึงจะพิจารณาวินิจฉัยต่อไป
เกี่ยวกับกรณีนี้ได้ 3. จำเลยเป็นผู้จัดการธนาคารยกยอกเงินธนาคาร ถือว่าเป็นการกระทำในฐานะ
เป็นผู้มีอาชีพหรือธุรกิจอันย่อมเป็นที่ไว้วางใจของประชาชนตามถ้อยคำในประมวลกฎหมายอาญา
มาตรา 354 แล้ว 4. ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 354 เป็นคุณแก่จำเลยกว่ากฎหมายลักษณะ
อาญา มาตรา 319 (ข้อ 2 โดยประชุมใหญ่ ครั้งที่ 26/2505)

คำพิพากษา

คดี 2 สำนวนนี้พิจารณาพิพากษารวมกัน โจทก์ฟ้องทำนองเดียวกันว่าจำเลยเป็นผู้จัดการธนาคาร
กสิกรไทยจำกัด สาขานครราชสีมา ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้ดูแลรักษาและครอบครองทรัพย์สิน
ของธนาคารไว้เพื่อกิจการของธนาคารโดยชอบ จำเลยจึงอยู่ในฐานะเป็นผู้มีอาชีพหรือธุรกิจอัน
ย่อมเป็นที่ไว้วางใจของประชาชน จำเลยร่วมกับนายเยี่ยมได้ยกยอกเงินฝากธนาคารในสำนวนแรก
372,782 บาท ในสำนวนหลัง 750,000 บาท ขอให้ลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา
353, 354, 83 กฎหมายลักษณะอาญา มาตรา 314, 319, 63 กับขอให้ใช้ทรัพย์สินและนับโทษ
ติดต่อกัน จำเลยให้การปฏิเสธทั้งสองสำนวน ธนาคารกสิกรไทยจำกัด โดยนายเกษม ล่ำซำ
กรรมการผู้จัดการผู้เสียหายเข้าเป็นโจทก์ร่วม ศาลชั้นต้นฟังว่า การที่จำเลยนำเงินของธนาคารไป
ใช้ ก็โดยนายเกษม ล่ำซำ ผู้จัดการใหญ่ยินยอม จำเลยไม่มีเจตนาทุจริต และผู้เสียหายมิได้ร้องทุกข์
ภายใน 3 เดือน ขาดอายุความ พิพากษายกฟ้อง อัยการโจทก์และโจทก์ร่วมอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์
ฟังว่า จำเลยทำผิดจริงตามฟ้อง คดีไม่ขาดอายุความแต่เห็นว่าอัยการไม่มีสิทธิฟ้องเรียกดอกเบี้ยใน
จำนวนเงินที่จำเลยยกยอก กับเห็นว่าจำเลยเป็นแต่เพียงได้รับความไว้วางใจของธนาคารกสิกรไทย
จำกัด เท่านั้นไม่ใช่เป็นผู้มีอาชีพหรือธุรกิจอันย่อมเป็นที่ไว้วางใจของประชาชนตาม
ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 354 ที่โจทก์อ้าง จึงพิพากษากลับว่าจำเลยผิดตามกฎหมาย
ลักษณะอาญา มาตรา 314 ทั้งสองสำนวน ให้จำคุกจำเลยรายละตามประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา 91 กระทั่ง 1 ปี 6 เดือน รวมเป็น 3 ปี กับให้จำเลยคืนเงิน 1,122,782 บาทแก่ผู้เสียหาย คำฟ้องและคำขออนุญาตนี้ให้ยก แต่มีผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์นายหนึ่งเห็นแย้งว่า นายเกษม ล้ำ ชำผู้เสียหายไม่มีอำนาจมอบให้นายเพ็ญ สิมะเสถียร ร้องทุกข์แทนอรรถฎีกาที่ 1857/2499 อัยการ จึงไม่มีอำนาจฟ้อง ควรยกฟ้องทั้ง 2 ส่วน โจทก์ร่วมและจำเลยฎีกา ในปัญหาเรื่องร้องทุกข์ ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า การร้องทุกข์นั้นยอมมอบอำนาจให้ร้องทุกข์แทนกันได้ อรรถฎีกาที่ 890/2503 ที่ โจทก์ร่วมฎีกาว่า ในคดีอาญา อัยการมีสิทธิฟ้องเรียกดอกเบี้ยในจำนวนเงินที่จำเลยยกยอกได้นั้น ศาลฎีกาได้ปรึกษาโดยที่ประชุมใหญ่แล้วเห็นว่าประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 43 บัญญัติว่า "คดี ฯลฯ ยกยอก ฯลฯ ถ้าผู้เสียหายมีสิทธิที่จะเรียกร้องทรัพย์สินหรือราคาที่เขา สูญเสียไปเนื่องจากการกระทำผิดคดี เมื่อพนักงานอัยการยื่นฟ้องคดีอาญา ก็ให้เรียกทรัพย์สินหรือ ราคาแทนผู้เสียหายด้วย" ดังนี้ และมีให้เรียกค่าธรรมเนียมโดยบัญญัติไว้ในมาตรา 253 แห่ง กฎหมายที่กล่าวแล้วแต่เห็นว่าดอกเบี้ยนั้นไม่ใช่ทรัพย์สินหรือราคาของผู้เสียหายสูญเสียไปเนื่องจากการกระทำผิดเพราะฉะนั้นในคดีนี้ พนักงานอัยการจึงฟ้องเรียกค่าดอกเบี้ยไม่ได้ แต่อย่างไรก็ดีการ ที่ผู้เสียหายเป็นโจทก์ร่วมโดยถือเอาคำฟ้องของพนักงานอัยการเป็นของตนเช่นนี้ ถือได้ว่า ผู้เสียหายได้เรียกดอกเบี้ยแล้ว แต่ปรากฏว่าโจทก์ร่วมยังมิได้เสียค่าธรรมเนียมตามกฎหมายเลย จึง ให้ส่งสำนวนกลับไปให้ศาลชั้นต้นเรียกค่าธรรมเนียมเฉพาะดอกเบี้ยทั้ง 3 ศาลจากผู้เสียหาย ซึ่ง เป็นโจทก์ร่วม และบัดนี้ศาลชั้นต้นได้ดำเนินการตามคำสั่งแล้ว จึงจะได้พิจารณาสั่งในเรื่องนี้ต่อไป ที่โจทก์ร่วมฎีกาว่า จำเลยเป็นผู้มีอาชีพหรือธุรกิจอันยอมเป็นที่ไว้วางใจของประชาชนนั้น ศาลฎีกา เห็นว่า เดิมได้มีบทบัญญัติไว้ในกฎหมายลักษณะอาญา มาตรา 319(3) และต่อมาก็ได้ขยายความ ข้อนี้อันและบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 354 ซึ่งเห็นได้ว่ากฎหมายมุ่งถึงการกระทำ เกี่ยวกับธุรกิจที่ประกอบเป็นหลักเกณฑ์และงานที่จำเลยทำอยู่นี้ก็เป็นกิจการหรือธุรกิจการธนาคาร อันเห็นได้ว่าเป็นสถานที่ซึ่งได้จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลประกอบการธนาคารอันได้รับ ความไว้วางใจเกี่ยวกับการเงินจากประชาชน โดยจำเลยเป็นผู้ดำเนินการแทนธนาคารด้วยเหตุนี้จึง ถือได้ว่าการกระทำของจำเลยต้องด้วยประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 354 ซึ่งกำหนดโทษไว้หนัก กว่าการยกยอกธนาคาร แต่การกระทำของจำเลยตามสำนวนหลังเป็นการกระทำก่อนใช้ ประมวลกฎหมายอาญา ส่วนสำนวนแรกเกิดขึ้นระหว่างใช้กฎหมายลักษณะอาญา และ ประมวลกฎหมายอาญา จึงต้องลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 354 ซึ่งมีโทษเบาว่า ที่ โจทก์ร่วมฎีกาขอให้ลงโทษจำเลยให้หนักขึ้นอีก ศาลฎีกาเห็นว่าจำเลยเป็นผู้จัดการธนาคารอันเป็น กิจการที่ได้รับความไว้วางใจจากประชาชนในเรื่องเกี่ยวกับการเงินมากระทำการโดยใช้ความรู้ ความเฉลียวฉลาดและความชำนาญในหน้าที่โดยวิธีอันยกยอกย่อนซ่อนเงื่อนเสียเองนับว่าเป็น การกระทำผิดร้ายแรง อาจกระทบกระเทือนกิจการธนาคารและเศรษฐกิจของบ้านเมืองได้ ที่ ศาลอุทธรณ์ลงโทษจำเลยมาแล้ว จึงนับว่าเบาไป ศาลฎีกาพิพากษาแก้ศาลอุทธรณ์ว่า จำเลย มีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 354 ทั้ง 2 ส่วน ให้จำคุกจำเลยเป็นรายกระทง ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 91 กระทั่ง 2 ปี 6 เดือน รวมเป็นโทษจำคุก 5 ปี กับให้จำเลย คืนเงิน 1,122,782 บาท และดอกเบี้ยอีก 34,014 บาท รวมเป็นเงิน 1,156,796 บาท แก่ผู้เสียหาย และให้จำเลยใช้ค่าฤชาธรรมเนียมสามศาลและค่าทนายความสามศาลห้าร้อยบาทแทนโจทก์ร่วม ด้วย

องค์คณะ

ไชยเจริญ สันติศิริ · โปยม เลขยานนท์ · เจน เวชศิลป์

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/1976-1977/2505>